DR. TIBAY GYÖRGY

Burgenlandi vadgazdálkodási tapasztalatok

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem Vezető- és Továbbképző Intézet (GATE VTI) az Erdészeti és Faipari Egyetem Vadgazdálkodási Tanszékének támogatásával kétnapos osztrák tanulmányutat szervezett. A tanulmányút lebonyolítására „A privatizáció várható vadgazdálkodási hatásai" c. rendezvény keretében került sor.

Szakembereinket dr. Alfons Kalbacher úr, a burgenlandi vadászszövetség és Helmuth Ringl úr erdőmérnök, erdészeti főtanácsos, a burgenlandi vadászszövetség apróvad referense fogadta. A szívélyes baráti hangulatban lezajlott tapasztalatcseréről néhány érdeklődésre számot tartható információt szeretnénk közreadni.

Ausztria kilenc tartománya nagyfokú önállósággal rendelkezik. A tartományok vadászati törvényüket maguk határozzák meg. A vadászati törvények – tekintve a tartományok nagyfokú területi különbségét – egymástól jelentős eltérést mutatnak. A különbözőségek pl. a vadászati tilalmakban is megnyilvánulnak.

Tartományonként területi szövetségek működnek. A szövetség választott funkcióit a szakemberek társadalmi munkában látják el. A szövetség mellett választott tiszteletbeli bíróság is működik. Feladata a törvények és előírások betartatása.

A törvények és előírások megszegőit a következő büntetések sújtják:

1. a Tartományi Vadászszövetség (állami felügyelet) által kiróttak;
2. az Etikai Bizottság által meghatározottak.

Például a nem golyóérett trófeás vad elejtése esetén mind a Tartományi Vadászszövetség, mind az Etikai Bizottság egyaránt kiszabhat büntetést. A trófeák elbírálásánál három színjelölést alkalmaznak. A zöld szín jelentése: jóváhagyja az elejtést, a kék szín az első büntetési formát jelenti, hogy ejnye-ejnye..., a piros szín minden esetben büntetést von maga után. A legmagasabb pénzbüntetés határa 50 000 ATS. A harmadik fokozatú büntetés esetén a vadászjegyet időszakosan vagy örökre bevonhatják. Tehát amíg állami felügyelet pénzbírságot szabhat ki, addig az etikai bizottság a vétkező vadászt ki is zárhatja.

Burgenlandban a vadászati jog földtulajdonhoz kötött. A minimális vadászterület (vadászható terület) nagysága 115 ha/fő. Az új vadászati törvényben 300 ha-ra módosul. Az 500 ha-os nagyságrendet nem sikerült elérni. Az állami vadászterület a volt Habsburg-birtokon alakult ki. A többi magántulajdon. A burgenlandi vadászterület a törvény alapján társasági és saját vadászterületre oszlik. Ennélfogva az egyéni- és társasági vadászati forma egyaránt megtalálható. Vadásztársaságot több személy létesíthet. Működésüket az egyesületi törvény szabályozza, pl. tilos a vadászterületet egymás között a pénzbeli hozzájárulások mértékében felosztani. A terület vegyes, de inkább apróvadas.

A községi területek egyben vadászterületek is. Ezeket a helyi önkormányzatok adják bérbe. Az összefüggő és 115 ha-t elérő területen a tulajdonos már vadászhat vagy bérbe adhatja. Felső határ nincs.

A helyi önkormányzatok a terület bérbeadására és ellenőrzésére választott külön bizottságot hoznak létre, amelynek a polgármester is tagja. A tagok a bérleti díjak megállapításába földterületük nagyságának arányában szólhatnak bele. Véleményegyenlőség esetén a polgármester szavazata dönt. A bizottság egyúttal a vadászattal kapcsolatos irányelveket is kidolgozza, pl. a bérleti díjak nagyságát stb. A bérbeadás nyilvános árverésen történik.

Lehetőség van arra is, hogy árverés mellőzésével a bizottság egyhangú döntéssel választja ki a bérlőt. Ez esetben döntő elv, hogy a bérlőtől a terület szakszerű kezelése elvárható. Egyéni bérlő esetén a bérleti összeg nagysága dönt. A bérleti kérdés nem politikai kérdés és nem a pártok döntik el, hanem a földtulajdonosok. Ugyanis a bérleti díj 80%-át az érintettek kapják. A fennmaradó 20% a közösségé. Ezt különböző célokra, pl. a település érdekében útépítésekre használják fel. A vadásztársaságnak a községi vadászterületre a község, a járás bérbeadási engedélyét is meg kell szereznie. Egyéni bérlő esetén ez nem szükséges.

A bérlőknek a bérleti szerződésüket 8 évenként kell megújítaniuk. A bérleti időszak utolsó éveiben az ellenőrzés a terület levadászásának elkerülése érdekében szigorúbbá válik.

A bérlők egyben a területi szövetség tagjai is. A terület szövetségi tagdíj és a vadászjegy ára 620 ATS. Vadászni csak érvényes vadászjeggyel lehet. Ezt szigorúan ellenőrzik.

A bérlő a váltó- és az állandóan a területén tartózkodó vad kártételéért felelősséggel tartozik.

A vadkárt a tulajdonosnak a bérlőnél két héten belül kell jelenteni. Erdő esetén ez négy hét.

ÚJ VADÁSZATI STRATÉGIÁT vezettek be nagyvadra Észak-Hessenben (NO). A sok kisebb hajtás és egyéni vadászat, elszórt terítékek ellátása már túlságosan drágának bizonyult. Húsz hajtó egyetlen napja kereken 7000 DM-t tett ki. Diplomamunkák segítségével nagy területű – 500–1500 ha kiterjedésű – kajtató vadászatok rendszerét dolgozták ki, amelyekben a hajtókat megfelelő kajtató kutyák helyettesítik. Ez főleg a szarvast veszi tekintetbe – a jobb bikákat kivéve –, de kiterjed őzre, vaddisznóra és egyébre is, azzal, hogy utóbb még pótlólagos egyéni vadászat is szükséges. Ezzel a stratégiával az aratás egyazon területen évente egyszer zajlik.

Az új rendszert 1988-ban kezdték gyakorolni. Rendkívül gondos előkészítést, szigorú fegyelmet kíván, de eddig számos előnye mutatkozott meg, és terjed más vidékeken is. A társas vadászatok költsége csökkent, még jobban az egyénieké, csökkent a vad életritmusának zavarása és ezzel együtt a vadkárok mértéke, könnyebbé vált a csülkösvadnak az ökológiai követelményekkel egybehangolt kezelése, az állami területeken jelentős mértékben nőtt a magán résztvevők száma. Mindezek eredményeként az utóbbi években egy elejtett vadra 1,5–2 lövés esett.

(ÖFZ 1993. 14. Ref.: Jérôme R.)

A vadkár korrekt elintézése érdekében a megegyezést meg kell kísérelni.

Sikertelenség esetén háromlépcsős eljárásban rendezhetik az ügyet:
1. helyi (községi) önkormányzati eljárás (választott elnök két taggal),
2. járási elöljáróság. A vadkár ügyében három fő dönt. A bizottságból 1 fő a vadkárbecslésre jogosult, 1 fő a vadászati szövetség delegáltja és 1 fő a tartományi mezőgazdasági bizottság képviselője. A vadkárt a bizottságnak írásban kell bejelenteni,
3. tartományi elöljáróság. A bíróság 1 fő bíróból (jogász), 1 fő vadászati szövetség delegáltjából és 1 fő tartományi mezőgazdasági bizottság küldöttéből áll. A bíróság határozatát nem lehet megfellebbezni. A határozat alapján a vadkárt a bérlőnek egy összegben kell megfizetnie.

A szabadban mozgó állat nincs tulajdonhoz kötve. Ha valaki elüt pl. egy őzet, ezért a bérlő nem vonható felelősségre. A szövetség tagjai biztosítással rendelkeznek. A személygépkocsit igény esetén külön kell biztosítani. Az elütött vad trófeája és húsa azé a bérlőé, akinek a területén „terítékre került". Az elütések a lelövési tervben meghatározott számba beleszámítanak.

A bérleti díj adózatlan. A bérbeadó a bérleti díjat jövedelméhez hozzáadja és így adózik.

Burgenlandban a vadászterület nagysága 400 ezer ha. Ezen mintegy 500 vadászterület található. A bérleti díj átlagos nagysága 250 ATS/ha. Szarvasból 200 db-ot, őzből 16 000 db-ot, vaddisznóból 2–3000 db-ot, nyúlból 10 000 db-ot (csökkenő tendenciájú), fácánból kb. 30 000 db-ot lőnek. Ennek 90%-a a kihelyezett. Fogolyból kb. 1000 db esik évente.

Rókánál, borznál és nyestnél a veszettséget kihelyezett immunizáló csalit falatokkal kívánják meggátolni.

Az elmúlt évben mintegy 2000 db rókát küldtek be vizsgálatra. A róka lődíja 150 ATS.

A vadhúsárak nagyon alacsonyak. A vadászok 90%-a a vadhúst megtartja. A fennmaradó 10% harminc százaléka emberi fogyasztásra alkalmas, hetven százaléka alkalmatlan. A szarvashús ára 20 ATS/kg.

A trófeabírálatokat, illetve trófeakiállítást évente megrendezik. A trófeabírálat szigorúsága a magyarországit nem éri el. Minden egyes elbírált trófeát megjelölnek pl. kb. 3 mm-es lyuk fúrásával, hogy a következő évben ne tudják újra bemutatni.

Apróvad esetén 300 ha-anként egy etetőt kell építeni és fenntartani. A 40 évnél fiatalabb erdőkben az etetés tilos, még sózót sem szabad elhelyezni.

Az EGK iránymutatása alapján a jelenlegi 2–3%-os nagyságrendű vadföld és zöldugar területarányt 10-15%-ra kívánják növelni.

Érdekességként említem meg, hogy pl. a Nikelsdorf (Miklósfalva) környékén épülő autósztráda a területet kettészeli. A vad átjárhatóságának biztosítására komoly összegekkel hidakat építenek.

FIRBÁS OSZKÁR

Száz évvel ezelőtti vita a szarvról és az agancsról a Természettudományi Közlönyben

A Természettudományi Közlöny 1894. augusztusi (XXVI. kötet, 300. füzet) száma Levélszekrény című rovatában, a 441. oldalon jelent meg Firbás Nándor (1863–1932) szegedi biológiatanár cikke a szarv és az agancs elkülönítéséről. Abban az időben még nem volt elég tisztázott ez a kérdés. Felsorolja tételesen, hogy a szarv és az agancs között négy lényeges különbség található:

1. a szarv bőr-képlet, az agancs pedig csont-képlet;

2. a szarv belülről üres, az agancs pedig tömör;

3. a szarv sosem ágazik el, az agancson évről évre egy ággal több fejlődik;

4. a szarv sohasem hull le, az agancs pedig minden évben lehull.

A szarvasnak agancsa van, s ezért a „szarvas" kifejezés nem szerencsés.

Nem is gondolná az ember, hogy ez a cikk mekkora vihart kavart. A témában megszólalt Herman Ottó (1835-1914), a híres természettudós, néprajzkutató, továbbá Paszlavszky József (1845–1919) zoológus, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, a Természettudományi Közlöny szerkesztője és Méhely Lajos (1862–1953) zoológus, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, a Nemzeti Múzeum állattárának igazgatója. Hónapokon keresztül vitáztak egymással a Közlöny hasábjain. Első hozzászólásként Herman Ottó írását hozta a Természettudományi Közlöny „Szarvas megjegyzések az agancsról" címmel (442–443. oldal). „Az tökéletesen rendben is van hogy az ökör és szarvas fejek ékességei között lényeges a különbség – erre a tagadhatatlan különbségre támaszkodva, vagy ebből kiindulva szállotta meg Firbást az a buzgóság, hogy a képleti különbséget mesterszó szerint is kifejezze, teszi pedig úgy, hogy ökörnek, juhnak, kecskének juttatja a szarvat – szarvasnak és őznek (talán a dámvadnak is) az agancsot." Herman Ottó szerint: „...Kinek a gím fejéke jutottt, nem mondja, hogy szarvasagancsot, hanem azt, hogy szarvasszarvat visel." Herman Ottó nemcsak elítéli az agancs szót, hanem alaposan ki is gúnyolja.

Utána nyomban következik Paszlavszky hozzászólása a 443–44. oldalakon. „Mai nap már mindenki tisztában van vele, hogy az agancs a Bugát-féle szavak ama lomtárába való, melyet már csak a történet fog fölkeresni valaha, s jelenleg legfeljebb csak azok használnak, akik a magyar nyelv természete szerint gondolkodnak." „Firbás úr csalódik, midőn morfológiailag annyira megkülönbözteti a szarvat és az „agancsot", amennyiben lényegében mind a kettő bőr-képlet." „Az sem felel meg a valóságnak, hogy a szarv belül üres, minthogy a szaruvá változó epidermiszen belül csont van, végül az sem áll meg általánosan, hogy a szarv soha nem ágazik el, mert vannak antilópék, melyek szarva tényleg elágazik." „A szarv és agancs fogalmának tisztázására a laikus olvasók előtt nincs szükség, azok nevezzék mind a kettőt

szarvnak." Meglepő, hogy a fiatal vidéki tanár írását milyen fellobbanó bosszankodással, lekezelő, kioktató módon kezelte a két neves tudós. Az is meglepő, hogy Bugát Pál, neves orvos, aki a szabadságharc után a természettudományos, elsősorban az orvosi hivatással kapcsolatos szavakat igyekezett magyarítani, szintén vörös posztót jelentett Paszlavszky szemében.

A Természettudományi Közlöny 1894. októberi számában (XXVI. kötet, 302. füzet) az 552–553. oldalakon megszólal Méhely Lajos is. „Mindaz tehát, amit Firbás állít, ha nem is fejezi ki egészen szabatosan ismereteink mai állását, általában jól feltünteti a szarv és az agancs között lévő különbségeket, s Paszlavszky téved, midőn Firbás megjegyzéseit morfológiai szempontból kifogásolván azt állítja, hogy „lényegében mind a kettő bőrképlet", mert az epidermisből keletkező szaruképződmény s a cutis megcsontosodásából létrejött bőrcsont mégis csak nagyon különböző értékű szövet." Továbbiakban ezt írja: „Herman Ottó óvakodik tollára venni az „agancs"-ot, s körülírással, hol „a fej ékességének", vagy „feje ékének", utóbb pedig egyszerűen „szarv"-nak nevezi, de megfelelő szót nem ajánl. Már pedig az agancsot mesterszó szerint nem mondhatjuk a „fej ékességének", mert a természet sokkal fontosabb okból, s nem dísz kedvéért ruházta fel vele a Cervinák hímeit, „szarvat", a morfológia nem enged mondanunk, még kevésbé „ágasszarvat", mint Paszlavszky újabban teszi, mert azon csak az Antilocarpa villás szarvát értjük, s minthogy a német „Geweih"-nek megfelelő mesterszóra a tudomány szempontjából is nélkülözhetetlenül szükségünk van, legtanácsosabb megmaradni az „agancs" mellett. „...én nem hiszem, hogy a magyar vadász, erdész, gazda – pedig bizonyára közöttük is nem egy ép nyelvérzékű ember akad – ezután a szarvas „szarvairól" beszélne, avagy, hogy a magyar vadász-egyesület valaha őszi „szarvkiállítást", „ágasszarvkiállítást", vagy akár „fejékességkiállítást" rendezne."

Még az októberi számban (553–555. oldalak) Méhely Lajos írására hosszadalmasan válaszol Paszlavszky. Az indulatoktól sem mentes írás néhány sorában el is ragadtatja magát. „De valamint Firbásnak nem volt, úgy Méhelynek sincs igaza a tülkös- és ágas-szarv morfológiai felfogását illetőleg. Méhely nekem a „tévedés" vermét ássa, maga esik bele." Részletesen magyarázza álláspontját, de nem tudni meg belőle, hogy a neki ásott verembe Méhely miért és hogyan esik bele. Írása végén azonban visszakozik: „Különben, ha zoológusaink, erdészeink és vadászaink úgy találnák, hogy az „agancs" a szakirodalomban nélkülözhetetlen, s nyelvészeink azt mondanák, hogy nem olyan helytelenül alkotott szó, mint amilyennek látszik, ámbár a nép egész Magyarországon szarvnak mondja, s az „agancsot" egyáltalán nem ismeri, ismét használnám..."

A Közlöny novemberi számában Herman Ottó – mint az előre várható volt – válaszol Méhelynek (608–609. oldalak). A neves tudós balszerencséjére éppen ebben az írásában veti el legjobban a sulykot. „Szerintem tehát hiábavaló oly műkifejezéseknek a faricskálása, mely alakilag egy szóval akarja kifejezni azt, ami alakilag sokféle, tehát egy szóval ki sem fejezhető." „...nekem a tizennégyes agancs mindig tizennégy ágú szarvasszarv".

A novemberi számban Méhely viszont válaszol Paszlavszkynak a 610–611. oldalakon. Pontról pontra cáfolja Paszlavszky állításait. Végül ezt írja: „Én most is azt tartom, hogy az első felszólaló (Firbás) teljes joggal kelt ki a kétféle képződmény összeboronálása ellen".

Paszlavszky, szerkesztő lévén, megengedte magának, hogy minden véleményével ellenkező írásra azonnal válaszoljon és hogy az utolsó szó mindig az övé legyen. Legutolsó, ezzel a témával kapcsolatos megnyilatkozásában azonban mintha megérezte volna, hogy nyitva kell hagynia a visszavonulás kapuját, így írt: „...Méhely eme helyreigazításának csak azt kívánom, hogy szolgáljanak az ügy tisztázására és a kérdés megvilágítására". Kijelentésével azonban ellentétes volt viselkedése. Míg a „nagyok" vitáztak, addig Firbás Nándor önvédelmi válaszának hónapokig nem adott helyet a lapban. Paszlavszky egyszerűen visszatartotta a közlést. Többszöri követelés után csak a következő szerkesztőségi megjegyzés kíséretében közölte teljes terjedelemben Firbás Nándor válaszát a Közlöny 1895 (!) februári számában, tehát fél évvel a cikk megjelenése után, a 108–109. oldalakon. „E sorokat még múlt év (1894) októberében vettük, de úgy találva, hogy a kérdés nem világítja meg új oldalról, s a tisztázáshoz nem igen járul hozzá, nem tartottuk közlendőnek. Mindamellett eleget óhajtván tenni Firbás úrnak, mint a kérdésben tulajdonképpen első felszólalónak, felkértük, hogy mivel terünk szűk, s más saját érdekében lévő okokból is – nyugodjék meg, ha hosszú iratából tisztán a tárgyra vonatkozó részeket közöljük. Firbás úr azonban a megfelelő kihagyásokkal megjelölt és neki megküldött kéziratot azzal küldte

„60 ÉV UTÁN ÚJRA ERDŐHÖZ SZABOTT VADÁLLOMÁNYT" – volt a jelszava az idén, júniusban, Nürnbergben az Ökológiai Vadászegyletnek a bajor Temészetest Közelítő Erdőgazdálkodás Munkaközössége, valamint a Természetvédelmi Szövetség közreműködésével tartott szemináriumnak. Ez alkalommal a következő szövegű sajtótájékoztatást adták:

– Az 1934. július 3-án hozott birodalmi vadásztörvény eltüntette a szabad vadászat utolsó maradványait. A paraszti vadászatnak ki kellett térnie a polgári szabadidőtöltés elől, amelynek középpontjában a vadállomány mennyiségi és minőségi feljavítása és a trófeakultusz állott.

– A birodalmi törvényben előírtakat a szövetség mindmáig továbbra is életben tartotta. Egyre több vadász azonban nem hajlandó továbbra is a harmadik birodalom eszményei szerint vadászni.

– Az erdőbirtokosokkal és erdészekkel együttesen az erdő érdekeinek újra jobban megfelelő vadászati módokat keresnek abból a célból, hogy az erdőfelújítás fel is nőhessen. Amíg korábbi évszázadokban ez teljesen természetes volt, addig ma jegenyefenyőt és tölgyeket mesterséges kerítésekkel kell megvédeni.

– A szövetségi erdőleltár szerint a németországi fiatalosokban a védelem nélküli tölgyek és jegenyefenyők csúcshajtása 40%-ban, a bükké 32%-ban, a lucé mintegy 18%-ban vadrágott. Ami ezen túlmenően fel sem jött a vad miatt, nem volt meghatározható.

– A rendezők nem hajlandók ezt elviselni és évek óta sürgetik az erdőnek megfelelő vadászatot. A politikusoktól a birodalmi vadászati törvény előtt Németországban engedélyezett, az erdőnek megfelelő vadászati módszerek választékának újraengedélyezését kérik, hogy újra fafajokban gazdag, elegyes erdők nőhessenek fel.

(ÖFZ 1994. 9. Ref.: Jérôme R.)

vissza, hogy az ő önvédelme jogosult, s megkívánhatja, hogy védelmének hely adassék, még pedig teljes egészében. ... Szóról szóra közöljük írását, az olvasókra bízva értékének megítélését."

Ebből az írásból tudjuk meg, hogy Firbás Nándor megvédi 1894 augusztusában írt sorait. Indokolásai szinte megegyeznek Méhely Lajos véleményével, pedig Méhely nem tudhatott Firbás leveléről, Firbás pedig levele elküldésekor nem ismerhette Méhely álláspontját. Herman Ottónak ezt írja: „Herman Ottó úr igen messzire ment, amidőn a hordár- s haddelhadastyán féle etimológiákat csinál ilyen komoly ügyben, melyet véleményem szerint élcelődéssel és kicsinyléssel nem lehet agyonütni." Paszlavszkyhoz írt válaszából: „Sajnálom, de most is azt állítom, a szarv bőrképlet, az agancs pedig csontképlet. Paszlavszky úr állítása, hogy mindkettő bőrképlet, téves." Megemlíti, hogy elágazó szarvú antilópe nem is létezik. Paszlavszky valószínűleg az Antilocapra americanara gondol. (Méhely is erre hivatkozik.) Ennek fejdísze valóban elágazik, de ez az állat nem antilópe. Hivatkozik Brehm: Az állatok világa III. kötet 442. oldalára. Paszlavszky a közölt írás három helyén is ellenvéleményt nyilvánít csillaggal jelölve és a margón hozzáírva a saját véleményét. Ezzel túlságosan nem erősíti az indokként felhozott helyszűkét, továbbá e módszerrel alaposan visszaél szerkesztői mivoltával.

Herman Ottó és Paszlavszky tévedtek az agancs szó értelmezésében és a jövőt illetően is. Herman Ottó tudta és érzékelte a szarv és agancs közötti különbséget, csak nem hitt az agancs szó elterjedésében. Paszlavszky szakmailag is tévedett. Ebben talán közrejátszott a tekintélyféltésen kívül az is, hogy előtte már több tankönyvet is írt, amelyekben az általa régóta képviselt álláspont mellett kötelezte el magát, így érzékenyen érintette felfogásának el nem fogadása.

A száz évvel ezelőtti vita érdekes pillanata a hazai szóhasználat fejlődésének és az természetesen semmit nem von le a két neves tudós tekintélyéből. Paszlavszky rosszul mérte föl a vita helyzetét. Szakembereink, erdészek, vadászok, gazdák az első pillanattól kezdve Firbás és Méhely álláspontját fogadták el. A szarv és agancs közötti felsorolt különbségeket napjainkban kissé pontosítani kell. A 3. pont „A szarv sohasem ágazik el, az agancson pedig évről évre egy ággal több fejlődik". Pontosítva: A szarv sohasem ágazik el, az agancs azonban évről évre ággal vagy ágakkal fejlődhet, illetve visszafejlődhet. A negyedik pont pontosítva: A szarv sosem hull le, de állandóan fejlődik, míg az agancs minden évben lehull.

Paszlavszky maga írta le, hogy Bugát nyelvújító törekvéseivel mindig szemben állt, arra hivatkozva, hogy ő mindig a magyar nyelv hagyományait vette figyelembe. Leírja, hogy az általa olyan jónak vélt „ágas-szarv" kifejezést egy „tősgyökeres magyar" embertől hallotta az állatkertben. Méltatlan volt az ismert szerkesztőhöz egy fiatal vidéki tanár viszontválaszának jelentéktelenné tétele, hónapokig való visszatartása, melyet jelentősen enyhít, hogy végül is megjelentette, persze megjegyzéseivel együtt.

Napjainkban a szarvról és az agancsról a Firbás Nándor-féle, száz évvel ezelőtt, Herman Ottó szerint hazánkban elsőként leírt, és Méhely Lajos által is megerősített négy különbséget vallja a tudomány. Egy évszázadnyi idő elteltével jár az elégtétel.

Bitang jószágnak minősíthetők-e a hasznos vadak? Erdészeti Lapok 1895. július

Ebben a kérdésben döntött egy felmerült érdekes kérdés alkalmából a belügyministerium legutóbb, egyetértőleg a földmívelésügyi ministeriummal.

A rendelet, mely magának a kérdésnek részleteit is megvilágítja s melyet a földmívelésügyi ministerium ismertetés végett szaklapunk számára megküldött, a következőleg hangzik:

„(Másolat.) Magy. kir. belügyminister, 40862/V–B. szám. Győr vármegye közönségének. – A vármegye alispánjának folyó évi február hó 15.-én 1300. szám alatt másodfokban hozott azon határozatát, mely szerént a pusztai járás főszolgabírója által, f. évi január hó 28.-án 7788. ex 1894. sz. a. elsőfokban hozott határozat jóváhagyásával, a Mező-Eörs községben 1894. évi november hó 21.-én a délelőtti órákban Tóth testvérek szérűs kertjéből a kutyák általi összetépés veszélye elől, Babarczi János istállójába bementett szarvasbikának bitang jószágként való elárvereztetése mondatván ki: Söllinger Miklós a mező-őrsi vadászterület bérlőjének azon kérelme, hogy a szarvasbika szabadon bocsáttassék vagy neki kiadassék és a szarvasbika elfogói vadászati kihágás címen elmarasztaltassanak, megtagadtatott; sőt Söllinger Miklós arra kötelezteteett, hogy a beavatkozása folytán felszaporodott tartási költségeket a mennyiben a bitang jószágként elárverezendő szarvasbika vételára ezeket nem fedezné, 1894. évi november hó 21.-étől az ügy eldöntéséig számítandó időre, naponta 30 (harmincz) krajczárjával fizesse meg, valamint a felmerült postai költségeket is térítse vissza, – Söllinger Miklós felebbezése folytán főfelügyeleti jogomnál fogva felülvizsgálván, az előidézett másodfokú határozatot, az ezzel jóváhagyott elsőfokú határozattal együtt a földmívelésügyi m. kir. minister úrral egyetértőleg, ezennel feloldom és megsemmisítem, mert az alsóbbfokú határozatoknak csupán a vadászati kihágás címéni elmarasztalás megtagadására vonatkozó része állhat meg, máskülönben pedig teljesen tarthatatlan. – Elsősorban törvényellenes az alsóbbfokú hatóságok azon felfogása, hogy a szarvasbika bitang jószágként minősíttetett, mert bitang jószág csak az lehet, melynek tulajdonosa meg nem állapítható; az erdőkben és mezőkön szabadon élő vadak, épúgy mint a vizekben szabadon úszkáló halak vagy a levegőben repkedő madarak, mindenkor a vadász-, halász- vagy földterület tulajdonosáé vagy bérlőjéé. A fenforgó esetben oly területen elfogott szarvasbikáról lévén szó,mely területen közbiztonsági és közrendészeti okokból tilos a vadászat, a szarvasbika, hogy jogos tulajdonosra találhasson, egyszerűen szabadon bocsátandó és bitang jószágul kezdettől fogva nem volt tekintendő. A törvényellenesen szándékolt elárvereztetés pénzbeli eredményét meghaladó tartási költségek Söllinger Miklóstól jogosan nem követelhetők, mert felebbező nem tulajdonosa a szarvasbikának és beavatkozásnak nevezett eljárásával csakis figyelmeztette az elsőfokú hatóságot azon törvényszeri kötelességre, mely a fenforgó esetben elmulasztatott. Miről a vármegye közönségét a f. évi április hó 3.-án 2723. sz. a. földmívelésügyi m. kir. minister úrhoz fölterjesztett, nevezett minister úr részéről azonban f. évi május hó 4.-én 29.074. sz. a. illetékességi szempontból hozzám áttett alispáni jelentés csatolmányainak visszaküldése mellett, megfelelő eljárás: a szarvasbikának szabadon bocsátása, illetve a felmerült istállózási költségeknek a törvényellenesen eljárt tisztviselőktől való behajtása végett, oly megjegyzéssel értesítem, hogy az országos magyar vadászati védegylet a szarvasbika megmentésének jutalmazásául szabályszerű nyugta ellenében a fölmerült istállózási költségek részbeni fedezésére f. évi április hó 27.-én, nevezett minister úrhoz intézett beadványában huszonöt forintot ajánlott fel. Budapesten 1895. évi május hó 31.-én. A minister meghagyásából: Jekkelfalusy sk. miniszteritanácsos."

(A Szerkesztőség szívesen fogadna hasonló tanulságos határozatot, akár az Erdészeti Hivataltól, akár a Vadászati Főosztálytól.)